

6. Sulinermi ilinniarnermilu timimut ilungersunartumik suliaqarneq

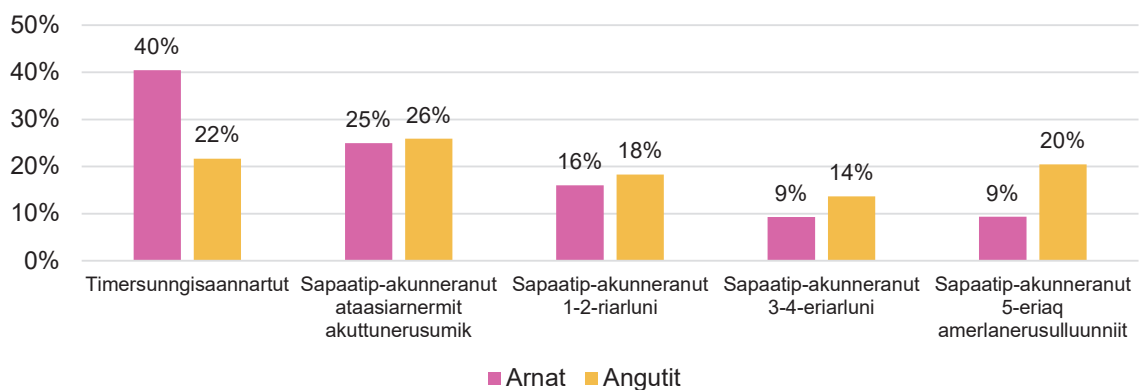

Inersimasut sulinerminni ilinniarnerminniluunniit qanoq timiminnik aallutaqartigisarnerat uani immikkoortumi sammineqarpoq. Immikkoortumi paasiniarneqarpoq Kalaallit Nunaanni inersimasut sulinerminni ilinniarnerminniluunniit timimut ilungersunartumik suliaqartarnersut. Inernerit takutippaat arnat angutillu akornanni, ukiut, suliffik suunersoq najugaqarfilla apeqqutaallutik assigiingissuteqartoq.

Kalaallit Nunaanni inersimasut ataatsimut isigigaanni sisamararterutaat sinnilaarlugit amerlatigisut sapaatip sapaatip-akunneranut pingasoriarlutik akulikinnerusumilluunniit ilinniarnerminnut sulinerminnulluunniit atatillugu timimut ilungersunartumik suliaqartarput (27 procentit). Taakkua 15 procentii, sapaatip-akunnerata ulluni tallimani akulikinnerusumilluunniit timimut ilungersunartumik suliaqartarput. Taakkununga ilanngullugu misissuinerup takutippaa inuiaqatigiinni inersimasut sulinerminni ilinniarnerminniluunniit sapaatip-akunneranut ullormik ataatsimik akuttunerusumik timimut ilungersunartumik suliaqartartut sulinerminnut ilinniarnerminnuunniit atatillugu. Tamaattumik Kalaallit Nunaanni inersimasut akornanni sapaatip-akunneranut ataasiarluni timimut ilungersunartumik suliaqarneq ilinniarnernerup nalaani sulinermiluunniit nalinginnaasuvoq.

Misissuinermut ilanngullugu takuneqarsinnaavoq, angutit arnanut sanilliullutik sapaatip-akunneranut pingasoriarlutik akulikinnerusumilluunniit sulinerminni/ilinniarnerminni timimut ilungersunarsinnaasumik aallutaqartartut. Misissuinerullu takutippaa, angutit sapaatip-akunneranut pingasoriarlutik akulikinnerusumilluunniit arnanut sanilliullugit timiminnik ilungersuatitsinnginnerusartut (Takuuk tabel 23 kakkiussani).

Takussutissiaq 37 – Kalaallit Nunaanni inersimasut sulinerminni ilinniarnerminniluunniit timimut ilungersunarsinnaasumik suliaqartartut.

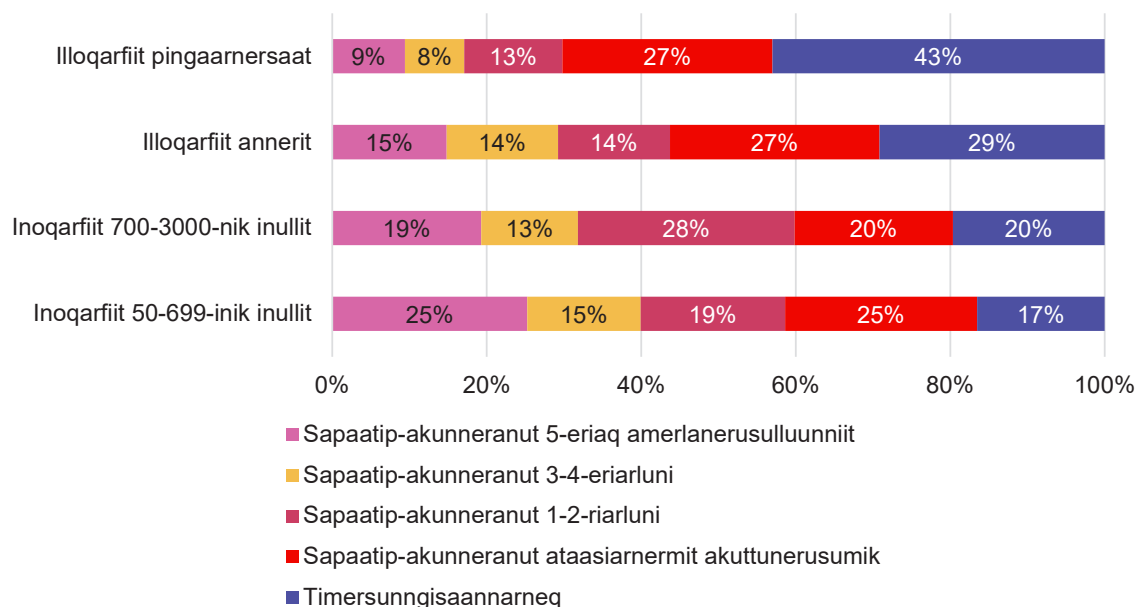

N=947

Nunap immikkoortuani inersimasut sulinerminnut ilinniarnerminnuunniit atatillugu timimut ilungersunartumik suliaqartartut sukumiinerusumik misissussagutsigit, taava assigiinngissuseqartorujussuusoq takuneqarsinnaavoq. 'Illoqarfiit pingaarnersaanni' inersimasut 8 procentiisa aammalu 9 procentiisa, sapaatip-akunneranut 3-4-riarlutik aammalu sapaatip-akunneranut tallimariarlutik sulinerminni ilinniarnerminniluunniit timimut ilungersunartumik suliaqartarput. Tamanna inersimasuni illoqarfinni annerni najugaqartuni takussaaneruvoq (14 procentit 15 procentillu), inoqarfinni 700-3000-nik inulinni (13 procentit aamma 19 procentit) kiisalu inoqarfinni 50-699-inik inulinni (15 procentit aammalu 25 procentit). Tupaallannangitsumik 'illoqarfiit pingaarnersaannut', 'illoqarfinni anginerusuni', inoqarfinni 700-3000-nik inulinni kiisalu inoqarfinni 50-699-inik inulinni, 43 procentit, 29 procentit, 20 procentit aammalu 17 procentit, timimut ilungersunartumik sulinissaq ilinniarnerminni sulinerminnilu misiginngisaannarpaat.

Tamannalu misissueqqinnerni takussaavoq, suaassuseq, ukiut, suliffik, sumi inunngorsimasuuneq (Kalaallit Nunaanni avataaniluunniit) aallaavigissagaanni. Misissuinerup takutippaa inersimasut 'illoqarfinni annerni', inoqarfinni 700-3000-nik inulinni kiisalu inoqarfinni 50-699-inik inulinni sapaatip-akunneranut pingasoriarlutik akulikinnerusumilluunniit inersimasunut Nuummiittunut naleqqiullutik timimut ilungersunartumik suliaqarnerusartut (takussutissaq 23 kakkiussani).

Takussutissaq 38 – Inersimasut sulinerminni ilinniarnerminniluunniit timimut ilungersunartumik suliaqarsimasut najugaqarfiit suunerannut agguataarlugit.

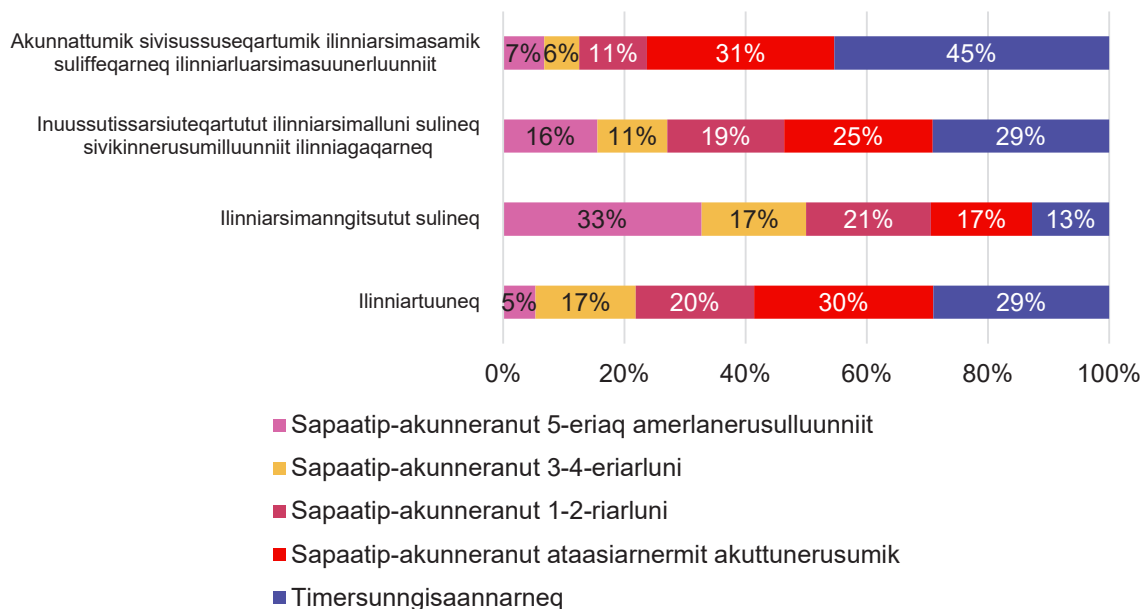

n-Illoqarfik pingaarneq=403, n-illoqarfiit annerit=252, n-inoqarfiit 700-3000-nik inullit=156, n-inoqarfiit 50-699-inik inullit=135

Ilinniarsimasap suunerata sunniutai qiviassagutsigit taava misissuinerup inernera assigiinngissutsinik annertuunik takussutissiivoq. Inersimasut sisamaagaangata pingasut 'akunnattumik sivilissuseqartumik sivilissunerumilluunniit ilinniarnertuujusut' misiginngisaannarpaat (45 procentit) imaluunniit sapaatip-akunneranut ataasiarnerminngaanniit akuttunerusumik (31 procentit) misigisarpaat timimut ilungersunartumik suliaqarneq. Inersimasut 'ilinniagaqaratik sulisut' 13 procentiisa aammalu 17 procentiisa misiginngisaannarpaat imaluunniit sapaatip-akunneranut ataasiarnerminngaanniit akuttunerusumik timimut ilungersunartumik suliaqartut sapaatip-akunneranut tallimariarluni sulisut amerlanerusoriarluni eqimattani ukunani misigineqartarpoq 'ilinniakkaminnik ingerlatsisut' (5 procentit), inersimasunili 'ilinniarsimanatik suliffeqartuni' tamanna tallimariaataanik arfinileriaataanilluunniit annertuneruvoq (33 procentit).

Taava suaassuseq, ukiut, najugaqarfik kiisalu sumi inunngorsimaneq (Kalaallit Nunaanni avataaniluunniit) aallaavigalugit misissuigutta takuneqarsinnaavoq, Kalaallit Nunaanni inersimasut timimut ilungersunarsinnaasumik suliaqartut sapaatip-akunneranut pingasoriartut akulikinnerusumilluunniit suliaqarnissaminnut periarfissakinnerusartut, 'ilinniakkaminnik ingerlatsinerminni', 'ilinniarsimanatik suliffeqarnerminni imaluunniit sivikitsumik ilinniagaqarsimagunik' imaluunniit 'akunnattumik sivilissusilimmik ilinniagaqarsimagunik imaluunniit ilinniagartuunerusimagunik' inersimasunut 'ilinniarsimanatik sulisuninngaanniit' naleqqiullutik. (tabel 23 kakkiussani).

Takussutissaq 39 – Inersimasut sulinerminni ilinniarnerminniluunniit ilungersunartumik suliaqarsimasut suliffiup suuneranut agguataarlugit.

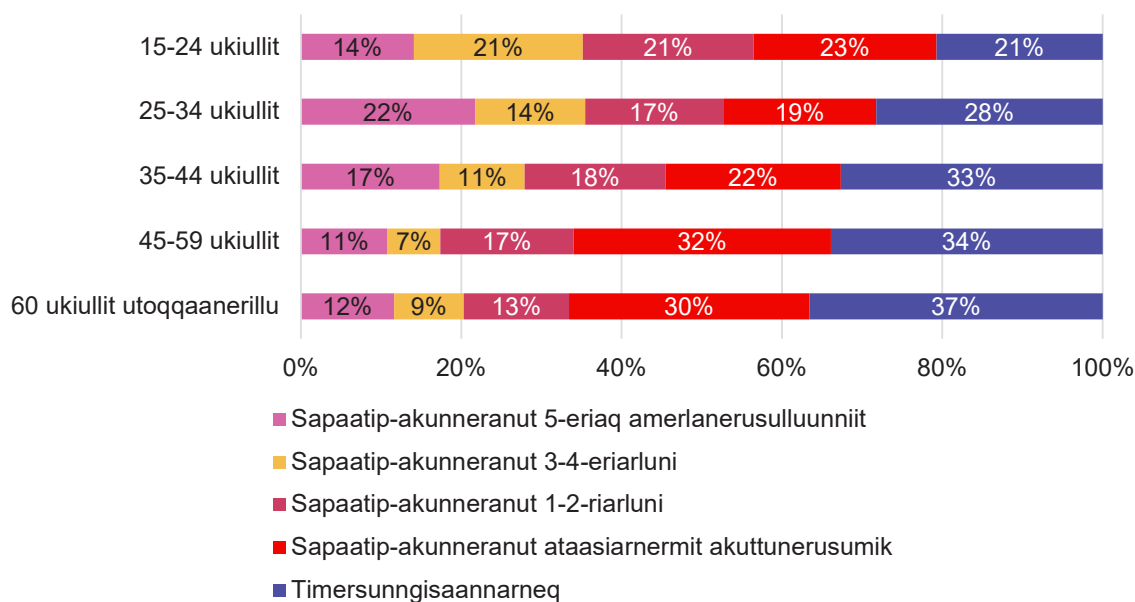

n-ilinniarnernup nalaani=116, n-i ilinniagaqarnani sulineq=189, n-inuussutissarsiummik ilinniagalik sivikinnerumiluunniit ilinniarsimasooq=356, n-akunnattumik sivilissuseqartumik ilinniagalik imaluunniit ilinniagartooq=285

Inersimasut ukiui aallaavigissallugit aamma pingaaruteqarput, sulinerminni ilinniarnerminniluunniit timimut ilungersunartumik suliaqarlutik misigisaqarsimanissamat tunngatillugu. Misissuinermi paasinarsivoq 45-59-inik ukiullit pingasuugaangata marluk (66 procentit) aammalu 60-inik ukiullit utoqqaanerusullu (67 procentit) misigisimangisaannarpaat imaluunniit sapaatip-akunneranut ataasiarnerninngaanniit akuttunerusumik sulinerminni ilinniarnerminniluunniit timimut ilungersunartumik suliaqarnissartik misiginikuullugu. Tassunga tunngatillugu misissuinerup takutippaa, pingaartumik 25-34-nik aammalu 35-44-nik ukiullit sulinerminni ilinniarnerminniluunniit arlaleriarlutik sapaatip-akunneranut tallimariarlutik akulikinnerusumilluunniit timimut ilungersunartumik suliaqartartut.

Suiaassuseq, najugaqarfik, suliffik aammalu sumi inunngorsimaneq (Kalaallit Nunaanni avataaniluunniit) taava naatsorsueqqissaarnikkut takuneqarsinnaaqaq 45-59-inik ukiulinnut tunngatillugu inernerit immikkooruteqartut. Taamatut ukiullit akornanni sapaatip-akunneranut pingasoriarlutik akulikinnerusumilluunniit timimut ilungersunartumik suliaqarnissaat ilimanaateqannginnerujussuovoq 15-24-nik ukiulinnut naleqqiullugit (Takoqqiguk tabel 23 kakkiussani).

Takussutissiaq 40 – Inersimasut sulinerminni ilinniarnerminniluunniit timimut ilungersunartumik suliaqartartut ukiunut agguataarlugit.

n-15-24-nik ukiullit=127, n-25-34-nik ukiullit =260, n-35-44-nik ukiullit 204, n-45-59-inik ukiullit =268, n-60-inik ukiullit utoqqaanerillu=87